

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego

32. posiedzenia, II. sesji VIII. peryodu

z dnia 10. października 1905.

T R E Ś Ć :

Zagajenie posiedzenia i mowa Marszałka krajowego.

Mowa p. Namiestnika.

Nekrolog śp. p. Adama Skrzyńskiego.

Urlopy posłów.

Pismo Sądu powiatowego karnego w Krakowie z żądaniem pozwolenia sądowego ścigania p. Zdzisława Włodka.

Pismo Sądu powiatowego karnego w Krakowie z żądaniem pozwolenia sądowego ścigania p. ks. Andrzeja Szpondra.

Pismo Sądu powiatowego w Brzeżanach z żądaniem pozwolenia sądowego ścigania p. dr. Stanisława Schätzla

Pismo Sądu powiatowego karnego w Krakowie z żądaniem pozwolenia sądowego ścigania p. dr. Ferdynanda Maissa; głos p. Maissa.

Wniosek nagły p. Stanisława Tarnowskiego i tow. w sprawie wysłania do Najjaśniejszego Pana deputacyi z podziękowaniem za przeznaczenie części zamku na Wawelu na przechowanie pamiątek narodowych. Głosy: p. Stanisława Tarnowskiego i p. Oleśnickiego. Załatwienie wniosku.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału kra-

jowego z czynności urzędowych za czas od 1. maja 1904 do końca czerwca 1905 r.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia Król. Zamku na Wawelu.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany przepisów o dyetach i kosztach popróży urzędników Wydziału krajowego i Zakładów krajowych.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie kosztu druków sejmowych.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Wydziału krajowego.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego dla ogniotrwałego krycia dachów, zmiany ustaw budowniczych i ustawy o Reprezentacyi powiatowej i w przedmiocie ustawy o policyi ogniowej.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie: zaliczenia gmin Borysław i Tustanowice, powiatu drohobyckiego do

- kategorii gmin objętych ustawą krajową z dnia 3. lipca 1896.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Brzeżanach na zobowiązanie się imieniem powiatu do pokrywania niedoborów kolei lokalnej Lwów Podhajce.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Przemyslanach na zobowiązanie się imieniem powiatu do pokrywania niedoborów kolei lokalnej Lwów-Podhajce.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Podhajcach na zobowiązanie się imieniem powiatu do pokrywania niedoborów kolei lokalnej Lwów-Podhajce.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia przysiółka Gody ze związku gminy Kamionki małe i utworzenia z tego przysiółka tudzież z rozparcelowanej części posiadłości tabularnej Kamionki małe, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Gody.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 30.000 K na pokrycie połowy kosztów rozszerzenia budynku szpitala powszechnego w Husiatynie.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie galic. Kasy oszczędności we Lwowie.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o kraj. funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. stycznia 1904 do 30. czerwca 1905.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1903.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego w roku szkolnym 1903/4.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie wyznaczenia wynagrodzenia dla członków Rady szkolnej wymienionych w art. IV. 1. 4-7 ustawy z dnia 15. lutego 1905 Nr. 39. dz. u. kr.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gmin o uwolnienie, względnie obniżenie lub odpisanie zaletyłych prestacyj nauczycielskich
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji czynnych, byłych i emerytowanych nauczycieli i nauczycielek, jakoteż wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznaniu względnie podwyższenie emerytury, pensyi wdowiej, daru z łaski itp
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie przeznaczenia funduszu śp. Xawerego Polanowskiego na rzecz szkoły ludowej w Równi.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1906.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1904.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia ulg podatkowych dla zakładów przemysłowych.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych, gorzeln i folwarku w Dublanach, tudzież o krajowych stacyach doświadczalnych, chemiczno-rolniczej w Dublanach i botaniczno-rolniczej we Lwowie za rok 1904/5.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok 1904/5.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych w Bereźnicy, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach i Suchodole tudzież o założeniu niższej szkoły rolniczej w Miłocinie.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie za rok 1904/5.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach i o popieraniu sadownictwa w kraju.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok 1904/5.

- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o działalności nauczycieli wędrownych rolnictwa i sadownictwa.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia chowu koni
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1904.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o subwencyonowaniu z funduszu krajowego exportowej targowicy miejskiej na bydło i nierogaciznę w mieście Krakowie.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o czynnościach w sprawie wprowadzenia w życie ustawy o włościach rentowych tudzież z uzasadnieniem preliminowanych wydatków na akcyę tworzenia włości rentowych.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wykonaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek i nad innemi Spółkami rolniczemi.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o parcelacyi i środkach celem pokierowania parcelacyą zgodnie z wymogami interesów publicznych.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zmianach w statucie Banku krajowego.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o melioracyach.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o regulacyi rzek kanałowych.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o budowie dróg wodnych.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o kraj. kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zmianie §. 47. kraj. ustawy wodnej.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o udzielaniu pożyczek bezprocentowych na osuszenie i drenowanie gruntów.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie operacyi agrarnych.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy za czas od 1. stycznia 1904 do końca czerwca 1905.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu Oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o powiększeniu etatu krajowego biura kolejowego o trzy posady techniczne.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie poparcia budowy kolei lokalnej Złoczów-Sasów.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §. 11. i §. 15. ustawy urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych, tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem noweli do ustawy z dnia 4. listopada 1891 r. Nr. 80. Dz. u. kr. urządzającej stosunki zdrojowisk i uzdrowisk w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Księstwem Krakowskiem.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z usprawiedliwieniem kredytu nadzwyczajnego w sumie 5 000 K wstawionego do Rubryki XVII pozycyi 97 preliminarza budżetu krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1906 tytułem podwyższonego ryczałtu dla szpitala św. Zofii we Lwowie za leczenie i utrzymanie dzieci odesłanych ze szpitala lwowskiego.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o postępie budowy nowych pawilonów i przeobrażeń w krajowym Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie projektu budowy suszni i rozszerzenia pralni przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia Wydziałowi Rady powiatowej w Sokalu subwencyi na rozszerzenie domu przytułku dla starców i kalek w Sokalu.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie zezwolenia na rozszerzenie budynku szpitala powszechnego w Husiatynie.
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego tyczące się wprowadzenia w życie

ustawy z dnia 2. lutego 1905 Dz. u. kr. Nr. 26 o krajowym funduszu sierocym.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Boddzów wraz z obszarem dworskim z okręgu sądu powiatowego w Skawinie a przyłączenia do okręgu sądowego w Podgórzu.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przeniesienia gminy i obszaru dworskiego »Bonarówka« i »Wysoka« z okręgu ich dotychczasowych Reprezentacji powiatowych do okręgu Reprezentacji powiatowej w Rzeszowie.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przeniesienia gminy Chocimierz wraz z obszarem dworskim z okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence do okręgu reprezentacji powiatowej w Tłumaczu, a gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna wraz z obszarami dworskimi z okręgu Reprezentacji powiatowej w Dobromilu do okręgu Reprezentacji powiatowej w Sanoku.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Dąbie powiatu pilzneńskiego o wyłączenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu

powiatowego w Pilźnie, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Radomyślu powiatu mieleckiego.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia gmin Wierzbowczyk i Orzechowczyk wraz z obszarami dworskimi z okręgu Sądu w Założcach, a przydzielenia do okręgu utworzyć się mającego Sądu powiatowego w Podkamieniu, powiatu brodzkiego.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem galicyjskiego funduszu propinacyjnego za r. 1904, tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na r. 1906.

Wniosek nagły p. Bednarskiego i tow. w sprawie wyznaczenia dla pogorzeleów gminy Harkłowy pow. Nowy Targ zapomogi w kwocie 30.000 K. Uzasadnienie i załatwienie wniosku.

Głos p. Stapińskiego w sprawie postawienia referatu komisji administracyjnej co do reformy wyborczej na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń i głos p. Oleśnickiego w tej samej sprawie.

Porządek dzienny 33. posiedzenia.

(Początek posiedzenia o godzinie 11. minut 30. przed południem).

Przewodniczący: J. E. Marszałek krajowy, Stanisław hr. Badeni.

Ze strony c. k. Rządu: J. E. c. k. Namiestnik Andrzej hr. Potocki i c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś, komisarz rządowy.

Sekretarze: Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, Mieczysław Urbański, ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obecnych posłów 113.

Marszałek. Najwyższem postanowieniem z dnia 29. września b. r. Sejm zwołany został na dzień dzisiejszy.

Ponieważ jest dostateczna liczba posłów obecna, przeto otwieram posiedzenie.

Wysoki Sejmie!

Gdy sesja obecna jest tylko dalszym ciągiem sesji w listopadzie roku zeszłego odroczonej, przeto Wys. Izba znajdzie dla obrad swych już w pierwszej chwili gotowy materiał w sprawozdaniach komisyjnych, który nie był jeszcze przedmiotem obrad tej Wys. Izby i we wnioskach poselskich, dotąd

jeszcze przez komisje wcale nie rozpatrywanych.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia jest obrazem materiału przez Wydział krajowy przygotowanego, a w tem jest cały szereg spraw żywotnych, które mam nadzieję, w uchwałach Wys. Izby, znajdując ostateczne rozstrzygnięcie.

Zagajając obrady Sejmu, nie chcę i nie mogę omawiać szczegółowo wniosków i sprawozdań Wydziału krajowego, chcę tylko w kilku słowach podkreślić niejako niektóre z nich, chcąc zwrócić na nie już dziś uwagę Wys. Izby.

Opierając się na uchwałach zesłanych zeszłego Sejmu i mając przed oczyma fakt niezbity, że pożary w Galicyi przeszło 10 milionów szkody rocznie krajowi przynoszą, przedkłada Wydział krajowy projekt zmiany ustaw budowniczych, których zasadniczem postanowieniem być ma, że odtąd wszystkie budynki nowe tylko ogniotrwałym materiałem pokrywane być mogą i w tem widzi Wydział krajowy jedyny środek, by przynajmniej w przyszłości pod względem bezpieczeństwa pożarów kraj nasz zrównać z in-

aymi krajami, dziś już od naszego szczęśliwszymi.

Stosunki ekonomiczne naszego kraju skłoniły Wydział krajowy, by z jednej strony wprowadzić szereg wyjątków, w których na razie główna zasada projektowanej zmiany nie będzie przeprowadzoną, z drugiej zaś strony zaproponować utworzenie funduszu w wysokości miliona koron, celem udzielania bezprocentowych pożyczek dla ułatwienia ubogiej ludności krycia budynków ogniotrwałym materiałem i dla udzielania takichże pożyczek Reprezentacyom powiatowym dla tworzenia powiatowych składów dachówek glinianych i cementowych, z których ludność wiejska i małomiejska zaopatrywałyby się mogła w dachówki gliniane lub cementowe po cenach kosztu.

Wyjątki proponowane przez Wydział krajowy niewątpliwie opóźnić muszą dobruczynne skutki ustawy; ale Wydział krajowy uważa je dziś za konieczne i sądzi, że usunięcie dzisiejszego opłakanego stanu rzeczy musi się odbywać stopniowo i z należytem uwzględnieniem stosunków ekonomicznych ludności przedewszystkiem wiejskiej.

Wydział krajowy przedłożył szczegółowe sprawozdanie w sprawie parcelacji, które wprawdzie nie zawiera projektu do ustaw, ale wskazuje z jednej strony trudności, jakie ustawodawcze uregulowanie tej sprawy przedstawia, z drugiej zaś strony wskazuje drogi i środki, które razem ujęte i równocześnie zastosowane, mogą do pewnego stopnia, nie tanując tego, co pod względem ekonomicznym jest z pewnością zdrowem i poparcia godnem, położyć tamę takiej parcelacji, która jest nie tylko szkodliwą ze względu na interesa kraju jako całości, ale zarazem przedstawia się jako wyzysk skierowany daleko bardziej przeciw ekonomicznemu interesowi parcelanta, niż na szkodę kogośkolwiek innego.

Wydział krajowy sądzi, że dyskusya w tej Wys. Izbie oparta na dotychczasowych doświadczeniach i rzeczywistych a niezmyślonych faktach, przyczyni się do wyjaśnienia rzeczy i przyniesie korzyść nawet wtedy, gdyby z jakichkolwiek powodów ustawodawcze uregulowanie kwestyi okazało się niemożliwe.

Ustawa o włościach rentowych otrzymała najwyższą sankcyę, a tem samem warunkowo wejdzie w życie.

W ciągu bieżącej sesyi umieszczę na porządku dziennym wybór 2 członków komisji rentowej.

Mam nadzieję, że w jesieni uchwaloną zostanie ustawa państwowa o ulgach dla pożyczek rentowych; w każdym jednak razie ustawa o włościach rentowych wprowadzoną zostanie w życie, a nie chcę przypuszczać, by komukolwiek mogło na tem zależeć, by włościanin Galicyi był zmuszony korzystać z pożyczki droższej wskutek braku ulg należyściowych.

Predkładajemo Wysokij Pałati wnese nie o upoważnienie do korzystania z Banku krajowego na riez kas Rajfajseniowskich kredytu o piw miliona wysszoho.

Wnesok sej poruczaju z ciłym natyskom życzływosty Wysokeji Pałaty, bo dumaju, szczo je to pid zhladom hospodarskym hadkoju zdorowuju — pidpyraty, zmieniuwaty i rozwyuwaty toje, szczo sia uże pryniało i zakorinyło i prynosyt' ludnosty znameniti korysty, niż zużyuwaty rozporjałymi sredstwa na proby, kotrych wartišt je neraz sumniwa i rozdrobniuwaty syły na riżnorodnych polach.

Pryhaduju łysze, szczo kasy Rajfajseniowski po szesty litach istnowania, nabromadyły dwaacijat milioniw oszczadnostyj, kotri dosy leżały perewažno neproduktywno i dostarczyły ludnosty selskij najdeszewszoho i najdohidnijszoho kredytu w wysoti szisnacijat milioniw.

Wys. Izba ma przed sobą po raz pierwszy sprawozdanie o powiatowych biurach pracy. Rok ten nie może być jeszcze kamieniem probierczym dla ocenienia działalności tej instytucji, bo rozpoczęły one działalność w chwili, gdy tak pracodawcy jak i potrzebujący pracy zgłosili się już w biurach prywatnych.

Doświadczenie tegoroczne przekonało jednak stanowczo, że biura pośrednictwa pracy znaleźć mogą szerokie i wdzięczne pole działania; chodzi tylko o to, by one nigdy i pod żadnym warunkiem nie próbowały konkurować z biurami prywatnymi, siłąc się je naśladować, lecz przeciwnie, by starały się je na każdym kroku uwidocznić różnicę postępowania między tymi, którzy mają na oku tylko zysk, a organizacją, która zysku wcale nie pragnie, a dąży tylko godziwymi środkami do zaspokojenia potrzeb tak pracodawców jak i robotników, organizacyi, w której ten, kto pracy szuka, znajdzie nietylko pracę ale opiekę, pomoc i radę.

W chwili, w której ludność tę różnicę odczuje i zrozumie, staną się powiatowe biura pracy instytucją pożyteczną i zbawienną; bez tego racyę bytu stracą i konkurencyi z ruchliwymi agentami nie wytrzymają.

Sprawozdanie o krajowym funduszu sierocym wskazuje Wys. Sejmowi nowe a wdzięczne pole pracy Wydziału krajowego.

O rzeczy rozpoczętej w rzeczywistości dopiero przed kilku tygodniami, wspominam w tej chwili tylko dlatego, by z tego miejsca zwrócić uwagę wszystkich ludzi dobrej woli i gorącego dla niedoli ludzkiej serca, że mają sposobność bez żadnych ofiar materialnych osuszyć niejedną łzę niedoli, umożliwić i ułatwić kilkuset sierotom nietylko znalezienie kawałka chleba ale stosowne wychowanie i wykształcenie.

Wydział krajowy administrując funduszem sierocym w całym kraju, nie może mieć bezpośredniego kontaktu z sierotami i ich otoczeniem, nie może wybrać najgodniejszych i najbardziej potrzebujących, nie może rozstrząsać nad nimi opieki, może tylko ich umieścić w zakładach, może dostarczyć środków na ich wychowanie; pomoc tu społeczeństwa konieczna, a z ubolewaniem stwierdzić muszę, że w materiale, który Wydział krajowy do rozpatrzenia otrzymał wskutek ogłoszonego konkursu, nie znalazł nie tylko tej myśli opiekuńczej, tej serdecznej chęci dopomożenia w spełnieniu dobrego uczynku, ale nie znalazł nawet tego formalnego ułatwienia, o które szczegółowo prosił i które bardzo jasno określił.

Mam nadzieję, że słowa te wystarczą, by zwrócić uwagę najszerszych kół na tę rzadką sposobność czynienia dobrego bez żadnych materialnych świadczeń. Chcąc raz nareszcie w życie wprowadzić intencję Wys. Izby, tylekrotnie wypowiedaną, utworzenia krajowego domu poprawczego dla nieletnich przestępców, postanowił Wydział kraj. pod własną odpowiedzialnością zakupić majątek Przędzielnicę w powiecie Dobromilskim, należący do Państwa.

Oferta przez Wydział krajowy wniesiona, dotąd przez c. k. Rząd zatwierdzoną nie została; jeżeli to w ciągu bieżącej sesji nastąpi, Wydział krajowy natychmiast Sejmowi odpowiednie wnioski przedłoży.

Gay krajowy fundusz sierocy użytym być może także dla dzieci zaniedbanych, przeto Wydział kraj. będzie mógł z krajowego funduszu sierociego pokrywać częściowo koszt utrzymania dzieci zaniedbanych w krajowym zakładzie poprawczym.

Przy uchwalaniu preliminarza budżetu na rok bieżący, polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z c. k. Rządem, celem zapewnienia krajowi nowych źródeł dochodu, a przede wszystkim zapewnienia krajowi dochodu, jaki

dziś z tytułu prawa propinacyjnego wpływa. Wydział krajowy polecenie Sejmu spełnił, a rezultat swych rokowań wraz z odpowiednimi wnioskami dziś jeszcze na stole Wysokiej Izby złoży.

Zanim wspomnę o szczegółach wniosku, pozwoli Wysoka Izba na jedną ogólną uwagę.

Wydział krajowy tak w tej sprawie, jak i w kilku innych, w milczeniu znosił cierpką nieraz krytykę i zarzuty; znosił je w milczeniu najpierw dlatego, bo sądził, że omawianie szczegółów w czasie rokowań przyniesie rzeczy samej szkodę, a uważaliśmy za nasz obowiązek kraj od szkody chronić bez względu na nas samych, z drugiej strony sądzymy zasadniczo, że jedynym miejscem, w którym się Wydział krajowy bronić może i powinien, są jawne posiedzenia Sejmu, wobec którego jesteśmy odpowiedzialni. Ale zarazem tak imieniem Wydziału krajowego, jak i imieniem własnem proszę, by w czasie obrad sejmowych wszelkie zarzuty przeciw działaniu Wydziału krajowego wogólności lub w jakiegokolwiek sprawie specjalnej podniesione tu były tak, aby nam daną była możność odpowiedzi, wyjaśnienia a ewentualnie obrony.

Poczuwamy się do odpowiedzialności wobec Sejmu z wszelkimi, tej odpowiedzialności następstwami za każdą naszą uchwałę, każde postanowienie, za kierunek naszego działania, za naszą intencję i każdą winę zaniedbania. Prosimy o ścisłą i bezwzględną kontrolę i ocenę, co do sposobu, w jaki obowiązki nasze spełniamy, ale mamy nadzieję, że równocześnie możemy liczyć w tej Izbie na obronę przed zarzutami, gdyby się okazało, że im brak jakiegokolwiek choćby najlżejszej rzeczowej podstawy, lub że polegają na mylnych informacjach o wątpliwej wartości.

Wracając do przedłożenia finansowego zaznaczam, że projekt ustawy, który Wysokiemu Sejmowi przedkładamy, polega na trzech zasadach:

Pierwsze: od r. 1911 obecna opłata od piwa podwyższoną być ma z 1 K. 70 h. na 8 K. z wyjątkiem Krakowa i Lwowa, gdzie obecna opłata pozostanie w dotychczasowej wysokości.

Biorąc za podstawę dzisiejszą konsumpcję piwa, przyniesie podwyżka podatku krajowi 6,426.000 K.

Dochód ten byłby o milion koron wyższy, gdyby we Lwowie i Krakowie pobieraną była taka sama opłata jak w całym kraju.

Wydział krajowy jednak sądzi, że dotychczasowe obciążenie piwa w tych miastach, a z drugiej strony ołowiazki, jakie te miasta pod względem kulturalnym już dziś speł-

nią i w przyszłości z pewnością spełniać będą, dostatecznie uzasadniają ten wyjątek.

Drugie: Opłaty szynkarskie nałożone być mają przez komisye szacunkowe tak, by one najmniej siedm milionów rocznie przyniosły. Z obu tych źródeł przypadłoby przeto krajowi brutto rocznie 13,426.000 koron.

Trzecie: Wynagrodzenie dla 37 miast ustanawia projekt ustawy na 1,500.900 K. rocznie, która to kwota ryczałtowa miałaby być rozdzieloną według klucza na podstawie osobnej ustawy krajowej.

Przypuszczając, że administracja kosztować będzie tyle, ile kosztuje dzisiaj administracja funduszu propinacyjnego tj. 215.000 K, odtrącając 2% na możliwie nieściągalne opłaty tj. 268.500 K, pozostaje jako dochód netto funduszu krajowego od r. 1911 kwota 11,442.500 K.

Przedkładając te wnioski, sądzi Wydział krajowy, że one nie spowodują stagnacji w rozwoju przemysłu browarnianego, gdyż pomimo wysokich opłat od piwa i opłat szynkarskich, obciążenie piwa od konsumcyi będzie mniejsze, niż jest dzisiaj.

Pomimo tego ludzić się nie należy i przyznać jawnie, że projektowana ustawa jako taka, bez względu na porównanie ze stanem dzisiejszym, jest połączona z ofiarą tak dla przemysłu browarnianego jak i dla konsumującej ludności. A jej pierwszorzędną korzyścią jest przede wszystkim zapewnienie równowagi budżetowej na szereg lat, jest wzmocnieniem stanowiska Sejmu i samorządu krajowego, bo mu daje dwa najważniejsze znamiona zdrowia i siły: oparcie się na własnych siłach i możność rozwoju. Potrzebnem jest tylko, byśmy nie tylko potrafili to stanowisko zdobyć, ale, co trudniejsze i ważniejsze, umieli i chcieli je należycie ocenić, ochronić a w danym razie wobec nas samych obronić.

Nie spełniłbym mego obowiązku, gdybym Sejm i kraj zostawił choćby jedną chwilę pod wrażeniem, że ten dochód 11,442.000 K jest dochodem, którym dziś lub po roku 1910 swobodnie rozporządzać możemy.

Tak nie jest. Rozchody funduszu krajowego wznęstały w ostatnich latach dwóch w porównaniu z rokiem poprzedzającym o około 2 miliony; przeciętnie zaś w ostatnich latach ośmiu wznęstały rozchody funduszu krajowego o 1,444.000 K rocznie.

Przecięcie to odnosi się do lat, w których Sejm starał się być w swej gospodarce jak najoszczędniejszy, a wzrost ten jest w bardzo przeważnej części wzrostem mechanicznym, niezależnym od woli Sejmu, a wy-

nikającym z obowiązujących ustaw szkolnych i ustawy o leczeniu chorych ubogich.

Jeżeli przeto przypuścimy, że w następnych latach czterech, wzrost dochodów będzie taki sam, to w chwili, gdy proponowana ustawa wejdzie w życie, będą nasze rozchody roczne wyższe od dzisiejszych o 7,500.000 K, a tem samym będziemy rozporządzali nie nowym dochodem 11,400.000 lecz z tego dochodu pozostawałaby tylko część mała, bo nie zupełnie 4,000.000, która nie byłaby już pochłonięta przez normalny, mechaniczny wzrost wydatków.

Obliczenie to jednak należy już dziś uznać za nadto optymistycznym, gdyż opiera się nie na nadwyżce rozchodów z ostatnich lat dwóch, lecz na przecięciu z ostatnich lat ośmiu.

Jakież są najpilniejsze potrzeby kraju, które w dotychczasowych budżetach pokrycia nie znalazły, a których uwzględnienie odkładaliśmy zawsze do chwili, gdy uzyskamy nowe źródła dochodu. A więc odpowiednia i słuszną poprawa bytu nauczycieli ludowych, (*brawa!*) piekąca sprawa budynków szkolnych, która jest nie tylko potrzebą szkół, ale słuszną potrzebą i warunkiem materialnego bytu nauczycieli; sprawa zakładu dla otląkanych w zachodniej części Galicyi i budowa nowych szpitali, a w związku z tem wzrost kosztów leczenia postępujący z elementarną siłą, wykonanie choćby tylko zapadłych uchwał w sprawach przemysłowych, wzmocnienie funduszu kolejowego, jeżeli wogóle o jakiegokolwiek akcji kraju w sprawie kolei lokalnych ma być w przyszłości mowa, wzrost kosztów melioracji gruntów; oto w najgłośniejszych zarysach przyszłe potrzeby kraju, a już w tej chwili zaznaczyć należy, że pomimo nowego a tak wydatnego źródła dochodów, tylko przy ciągłej przezorności i oszczędności, kraj tym zadaniom w pewnej mierze sprostać zdoła.

Myślą naszą przewodnią musi być przede wszystkim równowaga budżetowa nie tylko na dziś ale i na przyszłość, niezawisłość finansowa Sejmu a tem samem polityczna jego siła.

Przedłożywszy Wys. Izbie w najogólniejszych tylko zarysach szkic proponowanej ustawy, muszę z wdzięcznością, którą zapewne Wys. Izba podzieli, stwierdzić, że Wydział krajowy spotkał się podczas swych rokowań z zupełną życzliwością wszystkich powołanych w tej mierze czynników, a w pierwszym rzędzie Pana Prezydenta Ministrów i Pana Ministra finansów, którzy okazali nam ciepłe zrozumienie interesów i potrzeb kraju

i dokładali starań, by porozumienie do skutku doprowadzić.

Jeżeli nie wymieniam tu osobno Namiestnika kraju, to czynię to dlatego, bo krajowi i Sejmowi wiadomo, że tam, gdzie chodzi o interes kraju, tam między stanowiskiem, myślą i życzeniem Sejmu i Namiestnika nie ma żadnej różnicy. (*Brawa*).

Bezpośredni następstwem projektowanej ustawy jest także, że Sejm będzie mógł aż do roku 1910 niedobory swe pokrywać krótkoterminowymi pożyczkami, które spłaci w chwili, gdy otrzyma resztę funduszu propinacyjnego.

Pod dniem 30. maja b. r. wystosował Najj. Pan do Namiestnika kraju pismo odręczne, w którym ponawiając już dane w r. 1897 zezwolenie, by ku uczczeniu 50-letniego jubileuszu urządzoną została kosztem kraju na Wawelu rezydencya cesarska, wyraził życzenie, aby odpowiednia część zamku przeznaczoną została na przechowanie pamiątek narodowych i zbioru sztuki, (*brawa*), a zarazem wyznaczyć raczył coroczną dotację jako udział w kosztach odnowienia zamku.

Wydział kraj. bezpośrednio po otrzymaniu zawiadomienia o piśmie odręcznym, wystosował na ręce Pana Namiestnika pismo dziękczynne za ten wzniosły i wspinały akt łaski monarszej, a dziś podaję do wiadomości Wys. Sejmowi w oddzielnym sprawozdaniu tak pismo odręczne Najj. Pana jak i pismo dziękczynne Wydziału krajowego.

Uczuciem wdzięczności za ten nowy dowód łaski i opieki Najmiłoścowszego naszego Cesarza i Króla przepełnione są nasze serca w chwili, gdy rozpoczynamy obrady nasze. (*Postlowie powstają z miejsc*).

Wdzięczność nasza odnosi się nietylko do aktu hojności monarszej, ale przede wszystkim do tego głębokiego zrozumienia naszych myśli, uczuć i pragnień, (*brawa*) których wyrazem jest wypowiedziane życzenie, by na Zamku Wawelskim przechowane były pamiątki narodowe w tym celu, by one utrzymały w żywej pamięci pełnej chwały tradycyję tego Zamku. (*Brawa*).

Te słowa pozostaną nowem, silnem i trwałem ogniwem, jakie łączy nasze serca z osobą Najjaśniejszego Pana. (*Brawa*).

Tych uczuć wyrazem niech będzie okrzyk, który wznosimy:

Najmiłoścowszy Cesarz i Król Nasz Franciszek Józef I. niech żyje! (*Postlowie powtarzają trzykrotnie okrzyk: Niech żyje i Mnohaja lita!*)

JE. Namiestnik Andrzej hr. Potocki.
Proszę o głos.

Marszałek. Głos ma JE. p. Namiestnik.

JE. Namiestnik Andrzej hr. Potocki.

Upłynął rok czasu od ostatnich posiedzeń i znowu Sejm zbiera się dla wspólnej pracy w porze odpowiedniej, aby mógł budżet zawczasu uchwalić i na czas dość długi, aby ważne sprawy, które Wydział krajowy przygotował, załatwić. Z ustaw uchwalonych roku przeszłego prawie wszystkie, a w każdym razie wszystkie ważniejsze otrzymawszy Najwyższą sankcję, weszły w życie.

Rada szkolna krajowa zebrała się 24. lipca po raz pierwszy w nowym składzie i uchwaliła dla siebie regulamin. Główna praca przeszła w myśl ustawy z posiedzeń plenarnych na posiedzenia sekcji, które też gorliwie pracują. Chcę podać choć parę wiadomości z działalności Rady szkolnej krajowej. A więc najprzód z dziedziny szkół ludowych.

Pod względem nadzoru szkolnego wypada zaznaczyć pomyślny fakt systemizowania trzeciej posady inspektora szkolnego dla okręgu miejskiego lwowskiego. Ustanowienia drugiej posady inspektorskiej dla okręgu lwowskiego zamiejskiego, którego inspektor nie może już sprostać zadaniu przekraczającemu siły jednego urzędnika, spodziewać się należy w bliskiej przyszłości, poczem Rada szkolna krajowa starać się będzie, aby po kolei i w innych okręgach, w których jednemu inspektorowi trudno jest, podołać zbyt uciążliwej pracy, w podobny sposób zaradzić złemu. Równocześnie starać się będzie Rada szkolna krajowa o systemizowanie posady inspektora dla nowego okręgu zborowskiego, który jej dotąd nie posiada.

Wobec rosnącego nieustannie skutkiem przybytku szkół i klas zakresu pracy inspektorów szkolnych krajowych, dąży też Rada szkolna krajowa do wyjednania nowej posady inspektora krajowego dla szkół ludowych, jakoteż stałej posady fachowego inspektora nauki gospodarstwa.

Ważna sprawa przysporzenia szkołom ludowym należytej ilości nauczycieli ukwalifikowanych napotyka na trudności finansowe, o ile chodzi o zakładanie nowych seminarjów nauczycielskich. Jest jednak uzasadniona nadzieja, że w najkrótszym czasie ilość tych seminarjów, których jest obecnie 11 męskich a 3 żeńskie, się powiększy.

Nowo przed 2 laty przybyłe seminarjum nauczycielskie w Starym Sączu rozwi-

ja się pomyślnie a frekwencja w niem wzrasta. Niedostatkowi seminarjów rządowych zaradza się po części popieraniem seminarjów prywatnych, po części urządzeniem kursów przygotowujących do egzaminu siły, pracujące dotąd bez kwalifikacji, której uzyskanie w ten sposób znacznie się ułatwia.

Od czasu zestawienia sprawozdania, które Wysokiemu Sejmowi przedłożono, zorganizowano 94 szkół ludowych. Szkolnictwo ludowe rozwija się normalnie i postęp pod tym względem widoczny w ogromnym napływie młodzieży do szkół średnich. Ilość dzieci uczęszczających na naukę codzienną w szkołach wzrosła w przybliżeniu o 7.000.

Ilość nauczycieli ukwalifikowanych zwiększyła się o 280, bez kwalifikacji o 80.

Nie mało starań dokłada się w sprawie szerzenia u nauczycieli nauki praktycznej w zakresie sadownictwa i pszczelnictwa. Dzielnym środkiem okazały się w tej mierze kursa dla nauczycieli urządzone w ubiegłym roku szkolnym w różnych stronach kraju. Z przyjemnością też stwierdzić mogę, że w przeważnej części okręgów szkolnych znajdują się nauczyciele gorliwie oddani uprawianiu ogrodnictwa.

W bieżącym roku zaznaczył się znowu bardzo znaczny wzrost frekwencji w szkołach średnich. Przybyło bowiem 2.009 uczniów.

Wzrost ten zaznacza się daleko silniej w gimnazyach, niż w szkołach realnych, z tego rocznego przyrostu przypada bowiem na gimnazya 85% na szkoły realne tylko 5%.

W roku bieżącym otwarto nowe gimnazya we Lwowie (VII.), w Mielcu i stosownie do życzenia Sejmu w Stanisławowie (z językiem wykładowym ruskim), nadto utworzono osobny oddział gimnazjum V. we Lwowie, gimnazjum IV. w Krakowie, gimnazjum I. w Przemyślu i wyjednano utworzenie osobnego oddziału gimnazjum I. w Tarnopolu. Dwa gimnazya (I. w Stanisławowie i I. w Tarnopolu) wzrosły tak znacznie, że liczba ich uczniów przekroczyła znacznie 1.000, — w najbliższym czasie więc trzeba będzie przystąpić do podzielenia tych gimnazyów. Na rok przyszy przygotowano otwarcie gimnazyów w Sokalu i Gorlicach a potrzebne fundusze umieszczono już w preliminarzu budżetu.

W ubiegłym roku szkolnym doprowadzono do skutku zmianę planu naukowego języka polskiego w szkołach średnich i zmieniono instrukcję dla nauczycieli tego przed-

miotu w tym kierunku, aby podnieść gramatyczne nauczanie w klasach niższych, a naukę w klasach wyższych uwolnić od przesadnej liczby dat i szczegółów z historii literatury.

Wypracowano również nowy plan nauki języka niemieckiego w klasach wyższych i instrukcję dla nauczycieli w tym kierunku, aby zapewnić młodzieży stosownie do życzeń, wyrażonych w zeszlórocznej debacie sejmowej nad szkołami średnimi, większą poprawność i biegłość w używaniu tego języka w mowie i piśmie.

Oba te plany, zatwierdzone przez Ministerstwo, weszły w życie z początkiem bieżącego roku szkolnego

Ustawa o wprowadzeniu drugiego języka krajowego w szkołach średnich jako przedmiotu obowiązkowego uzyskała Najwyższą sankcję, a na tej podstawie wprowadzono obowiązkową naukę drugiego języka krajowego w gimnazjum polskim i nowotwartem ruskim w Stanisławowie, oraz w obu gimnazyach w Przemyślu od klasy pierwszej począwszy.

Nie uważam za fakt pomyślny tak nadmierny i nagły wzrost uczniów gimnazyalnych. Szkoły realne, zawodowe, instytuty rolnicze, mają stosunkowo za mało uczni, a i z tych znaczna część pochodzi z poza granic Galicyi, podczas gdy gimnazya są przepełnione. Dostyc powiedzieć, że w ostatnich pięciu latach przyrost uczni szkół średnich wynosił około 10.000. Zachodzi obawa, czy wszyscy znajdujący zatrudnienie w kraju, nie mogąc najczęściej z powodu niedostatecznej znajomości innych języków szukać zajęcia poza Galicyą.

Rok bieżący nie zaznaczył się dzięki Bogu znaczniejszymi klęskami elementarnymi. Kraj nasz, tak ciężko dotknięty powodziami w roku 1903, posuchą w roku przeszłym, mógł tego roku trochę odetchnąć. Skutki zeszlórocznej posuchy dają się jednak jeszcze ciągle dotkliwie odczuwać, gdyż ilość bydła dość znacznie się zmniejszyła a skutkiem tego ceny mięsa niepomiernie podskoczyły. Akcya zapomogowa z pewnością złe ograniczyła, nie mogła jednak oczywiście zupełnie go uchylić. Akcya ta była skierowana w trzech kierunkach, a mianowicie w kierunku ułatwienia i umożliwienia nabycia tanio paszy, w kierunku dostarczenia ludności soli bydłcej. Pierwsze zadanie było najtrudniejszym, gdyż chodziło o to, aby akcya dotarła do najszerzych warstw drobnych hodowców i aby równocześnie dawała gwaran-

cyę, że one tylko z niej będą korzystały. Tę część działania złożyło Ministerstwo w ręce towarzystw, których działalność obejmuje kraj cały bez różnicy narodowości, a które specjalnie zajmują się sprawami rolniczymi. Są to oba towarzystwa gospodarcze i Związek kółek rolniczych. Oprócz tego zawezwano do współdziałania Patronat kas Raifeisnowskich, który również ma styczność kredytową z licznymi szeregami włościańskich hodowców i ma charakter ogólnokrajowy. Wprawdzie nie wszyscy potrzebujący pomocy należeli do jednego z pomienionych towarzystw, ale było wyraźnie postanowione i ogłoszone, że z tej interwencji może korzystać każdy hodowca bez względu na to, czy jest on członkiem któregośkolwiek towarzystwa. Wszystkie towarzystwa zajęły się gorliwie i z poczuciem obywatelskiem powierzoną im akcją, za co niech mi wolno będzie serdecznie im podziękować.

Riwnobieżno z seju akcjeju, jako její dupołnienie, rozdawaw ja uprawytelam Starostw subwencyji na roboty publiczni w ciły dostarczenia ludnosity zaribku.

Toj sposib pomoczy uważaju najotwinijszym, poneże distaje sia ona do ruk istenno potrebujujuczych pomoczy ne demoraizuje ich i łyszaje na buduczniść trewalszi korysty.

Pry rozdili subwencyji pomiż poodynoki powity służyły meni za pidstawu daty zibrani i widomosty o prawdywij potrebi i nedostatku, kotri staraw ja sia zibraty tak w dorozu urjadowij, jak takoz czerez prywatni informacyji.

Nareszcie jako ostatni sposób przyjścia z pomocą dla hodowców bydła przeznaczył Rząd 6,000.000 kg. soli bydłowej, które bezpłatnie rozdzieliłem między poszczególne powiaty. Wiem, że w stosunku do całej ilości bydła nie jest to znaczna ilość, ale był to cały zasób soli bydłowej, którym saliny w Wieliczce i Bochni rozporządzać mogły.

Mam nadzieję że jeżeli nowe kłeski na kraj nie spadną, złe skutki nieurodzaju przeszłorocznego wnet będą zatarte. Będzie to nowym dowodem, że dobrobyt kraju przecież się podnosi. Może sobie nawet sami sprawy nie zdajemy o postępie, tak jak rodzice nie widzą rośnięcia dziecka, na które się co dzień patrzą. Ale proszę sobie przypomnieć, czem były wsie nasze lat temu 20 czy 30 i porównać, jak wyglądają dzisiaj, proszę sobie przypomnieć, jaka była uprawa roli, jaka jej cena, jaki poziom wykształcenia. Ludzie, którzy po dłuższym przeciągu czasu do Galicyi wrócili, byli uderzeni postępem na ka-

zdem polu. Prawda, że przy ogromnym wzroście ludności wielu nie może znaleźć w kraju zarobku i pracy i musi jej szukać poza granicami kraju, niemniej jednak śmiało twierdzić mogę, że dobrobyt mianowicie włościaństwa naszego na ogół poszedł dzięki Bogu znacznie w górę. Wiele jest jeszcze do czynienia w tym kierunku, ale skonstatowanie tego faktu powinno nas napełniać otuchą i dodawać bodźca do dalszej pracy. (*Bravo*).

Z ogólnej stojącej mi do dyspozycyi sumy funduszu zapomogowego przeznaczyć również musiałem liczne zasiłki dla miast, miasteczek i wsi dotkniętych kłeską pożaru. W bieżącym roku ilość pożaru była mniejszą i nieszczęścia nie przybierały takich rozmiarów, jak przeszłego roku w Złoczowie, Brzesku, lub Sokołowie. I tak jednakowoż za wiele domostw i zabudowań poszło z dymem. Na tem polu poprawa jest możliwa i jest konieczna. Nie chcę dłużej nad tym przedmiotem się rozwodzić, a to tem bardziej, że należy on ściśle do zakresu działania autonomii i Wydział krajowy przedstawia Sejmowi i tego roku ustawy, zmierzające do zmniejszenia niebezpieczeństwa pożarów. Na jeden szczegół chciałbym tylko zwrócić uwagę ogółu. Z raportów, które otrzymuję o pożarach, widzę, jak często przyczyną nieszczęścia jest nieostrożność dzieci, które zostawione bez nadzoru, bawią się zapalkami. Korzystam więc z tej sposobności, ażeby się odezwać do wszystkich czynników mogących mieć wpływ, aby nauczali i przestrzegali ludność przed takim lekkomyślnem zaniedbaniem, które przynosi szkodę im samym i grozi niebezpieczeństwem całym osadom.

Do granic naszego kraju zapukał tego roku groźny gość: cholera azyatycka. Niektóre dzienniki krajowe poddały krytyce postępowanie organów rządowych, twierdząc, że za późno i nie dosyć energicznie poczyniły zarządzenia. Wobec tego przypomnieć muszę, że w normalnych stosunkach większość zarządzeń miejscowych, mających na celu ochronę przed epidemiami, należy do własnego zakresu działania gmin, a to tem bardziej, że przeważna część tych zarządzeń wchodzi w zakres policyi sanitarnej, która w myśl §. 3. ustawy z r. 1870 o organizacji publicznej służby zdrowia, jest zadaniem autonomicznej działalności. Dopiero, gdy pojawi się niebezpieczeństwo „rozszerzenia się” epidemii, a zwłaszcza cholery, powołane są organa administracyi państwowej do poczynienia potrzebnych zarządzeń i do pilnowania ich wykonania. Niestety, nie wszystkie ciała autonomiczne są w możności spełnienia ciążących na nich obowiązków a przez to samo wykonywania swoich praw. I z głębokiego prze-

konania i z pamięci na to, że tak niedawno byłem szefem krajowej autonomii, pragnę zawsze w najszerszej mierze uszanować prawa samorządu; tam jednak, gdzie niebezpieczeństwo publiczne grozi, muszą nieraz organa administracji państwowej uzupełniać a nawet zastępować działanie czynników autonomicznych. Poczując się i w tym wypadku do tego obowiązku, zanim jeszcze nadeszła chwila przewidywana w ustawie, t. j. niebezpieczeństwo „rozszerzenia“ się epidemii, zamnim nawet w sąsiednim państwie skonstatowano oficjalnie pierwsze wypadki cholery, co nastąpiło dopiero w sierpniu, wydałem 1. lipca okólnik z zarządzeniami mającymi na celu asanację wszystkich miejscowości w kraju i poczynienia odpowiednich przygotowań.

Że przygotowania te były na czas zrobione i energicznie przez podwładne mi organa przeprowadzone, jest chyba najlepszym dowodem, że gdy w drugiej połowie sierpnia skonstatowano w powiecie mieleckim wypadki cholery azyatyckiej, zaraza została w nader krótkim czasie opanowana i zupełnie stłumiona. Sądzę, że w bieżącym roku nie grozi już wielkie niebezpieczeństwo, ale musimy być przygotowani na to, że to niebezpieczeństwo z przyszłą wiosną będzie prawdopodobnie groźniejsze. Jak z jednej strony należy poczynić wszystkie przygotowania, tak znowu z drugiej dobrze jest nie wierzyć wszystkim pogłoskom, które zawsze w podobnych czasach powstają; organa rządowe niczego taić nie będą i każdy skonstatowany wypadek ponie będą do publicznej wiadomości, a sądzę, że podobna polityka jest jedynie odpowiednia i prawdziwie uspakajająca.

Cholera to gość zamorski, który nas tylko od czasu do czasu odwiedza, mamy niestety innego stałego gościa, w zachodnich krajach nieznanego, to tyfus płamisty. Starłem się przez ściśle desynfekcyę, palenie pozostałych rzeczy, odosobnienie i bezpłatne żywienie chorych, ograniczyć i wytepić źródła zarazku tej choroby, ale choć poważne kwoty na ten cel wydane zostały, nie mogę powiedzieć, aby osiągnięto dotychczas całkiem zadawalniające rezultaty.

Prace około regulacji rzek są w pełnym toku. Tego roku utworzono kierownictwo budowy w Krakowie, z ekspozyturami w Szczucinie i Tarnobrzegu, kierownictwo dla regulacji Skawy w Wadowicach, dla regulacji Wisłoka w Rzeszowie, dla Świcy w Bolechowie, dla Dunajca w Tarnowie i ekspozytura regulacji Dniestru w Zaleszczykach. To też fundusze na ten rok przeznaczone, będą w zupełności przerobione.

Najważniejszą kwestyą, która na tej sesji przyjdzie pod obrady Wysokiego Sejmu, jest sprawa sanacji finansów krajowych. Będę uważał za bardzo dla kraju pomyślny fakt przedewszystkiem, że ta sprawa będzie załatwioną, a następnie, że już w tym roku postanowienie zapadnie, jakkolwiek odnośna ustawa dopiero w roku 1910 ma wejść w życie. Ustanie prawa propinacyi wywołać bowiem musi przełom w stosunkach handlowych i ekonomicznych kraju i konieczną jest rzeczą, aby wchodzące w grę czynniki już parę lat naprzód mogły dokładnie wiedzieć, jak się stosunki po roku 1910 ukształtują i odpowiednio się zawczasu na to przygotowały.

Również nie jest obojętnem i dla tych miast, dla których propinacya jest poważnym źródłem dochodu, zawczasu wiedzieć, jak się dla nich stosunki po roku 1910 ukształtują.

Wysoki Sejm będzie miał sposobność uchwalić, jaką kwotę i w jakim stosunku dla tych miast przeznaczy, a nie wątpię ani chwili, że w należytem zrozumieniu ważności zadania miast dla rozwoju społeczeństwa z pewnością w słusznej mierze uwzględni ich potrzeby.

Niech mi będzie wolno również rzucić myśl; czyby nie było wskazaniem oddać do dyspozycyi Wydziału krajowego pewną stałą roczną kwotę celem przychodzenia z pomocą tym wszystkim miastom, które będą chciały przeprowadzić jednorazowe większe roboty inwestycyjne a przedewszystkiem asanacyjne.

Podniesienie dochodów nie będzie z pewnością tak znaczne, aby starczyło na wszystkie potrzeby, mniej lub więcej pilne, ale zdaje mi się, że nadejdzie w każdym razie możliwość zastanowienia się nad dalszą regulacją płac nauczycieli ludowych, która to sprawa była zawsze gorącym życzeniem Wysokiego Sejmu.

Interpelacye wniesione przeszłego roku były przedmiotem wyczerpujących badań. Skoro zaś w ostatniej sesji Sejm nie został zamknięty a tylko odroczony, będzie p. komisarz rządowy miał sposobność na nie odpowiedzieć.

Życząc pracom Panów najlepszego powodzenia, nie potrzebuję chyba zapewniać Panów, że z mojej strony będę zawsze gotów poprzeć uchwały i dążenia Wysokiego Sejmu. (*Huczne brawa i oklaski*).

Marszałek. W gronie naszym brak nam dziś ś. p. Adama Skrzyńskiego, (*Polowie powstają*) długoletniego kolegi i towarzysza prac sejmowych, którego łączyły z wieloma z nas węzły długoletniej przyjaźni.

Był gorliwym w spełnianiu wszelkich przyjętych obowiązków, a tem samem i w spełnianiu obowiązków poselskich.

Zdanie Jego trafne — i wyrobione — zawsze było w komisjach i w gronie bliższych przyjaciół politycznych wysoko cenięne.

W Sejmie mówił rzadko, ale ile razy przemawiał, cała Izba słuchała Go chętnie — bo mówił jędrnie, jasno a w formie wykwintnej.

Z usposobienia i przekonania starał się ludzi łączyć i zbliżać — unikał skrajności, waśni i jętrzenia. Żal po nim ogólny a pamięci Jego cześć.

Wysoka Izba oddała już przez powstanie cześć Jego pamięci, a protokoły obrad naszych przechowają wyraz tych uczuć.

(Poślowie zajmują miejsca).

Udzieliłem następujących urlopów: p. Emilowi Michałowskiemu z powodu słabości na dni 8, p. Łazarskiemu z powodu czynności urzędowych na dni 6, p. Gołuchowskiemu na dni 3, p. Gnoińskiemu Wincentemu dla kuracyi na dni 8, p. Skrzyńskiemu Żdzisławowi na dni 3, p. Kolischerowi z powodu prac w ankiecie podatkowej na dni 6.

O dłuższe urlony prosili p. Jabłoński z powodu słabości na czas nieograniczony.

Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto jest za udzieleniem tego urlopu, zechce rękę podnieść *(Większość)*. Urlop został udzielony.

P. Kraiński Wincenty prosił z powodu słabości o urlop na czas nieograniczony.

Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za udzieleniem tego urlopu, zechce rękę podnieść. *(Większość)*. Jest udzielony.

P. Milewski prosił o urlop na dni 10.

Rozprawa otwarty. Czy żąda, kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za udzieleniem tego urlopu, zechce rękę podnieść. *(Większość)*. Jest udzielony. P. Wojciech hr. Dzieduszycki prosił o urlop na dni 9.

Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? *(Nikt)* Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za udzieleniem tego urlopu, zechce rękę podnieść. *(Większość)*. Jest udzielony. P. Piętał prosił o urlop na dni 14.

Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za udzieleniem tego urlopu, zechce rękę podnieść. *(Większość)*. Jest udzielony.

Nadto nadeszły do Wysokiego Sejmu pisma sądowe. Proszę p. Sekretarza o odczytanie pisma pierwszego.

Sekretarz p. Urbański *(czyta)*:

Do

Wysokiego Prezydium Wydziału krajowego
we Lwowie.

Na podstawie skargi wniesionej dnia 29. kwietnia 1905 przez niejakiego Andrzeja Wilczewskiego przeciwko p. Żdzisławowi Włodkowi o przekroczenie lekkiego uszkodzenia ciała z §. 411 u. k. upraszam w myśl ustawy z dnia 3/10 1861 r. L. 98 Dz. pp. ponieważ P. Żdzisław Włodek jest posłem na Sejm krajowy, Wysokie Prezydium Wydziału krajowego o wyjednanie u Wysokiego Sejmu, na najbliższej Sesyi Sejmowej zezwolenia na ściganie posła do Sejmu Pana Żdzisława Włodka.

Akta sprawy zostają przesłane

c. k. Sąd powiatowy karny w Krakowie.

Oddział VI. dnia 10. sierpnia 1905.

Pod względem formalnym wnoszę na odesłanie tego pisma do komisji prawnej.

Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? *(Nikt)*. Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. *(Większość)*. Jest przyjęty.

Proszę o odczytanie drugiego pisma.

Sekretarz p. Urbański *(czyta)*:

Do

Wysokiego Sejmu Krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi
ect.

we Lwowie.

Posel do Rady Państwa p. Andrzej Wilk w Sieniawie zamieszkały, wniósł tutaj jeszcze w dniu 22. kwietnia 1904 do Pr. VIII 48/4 skargę prywatną przeciw Wielebnemu księdzu Andrzejowi Szpondrowi, w Kra

kowie zamieszkałemu, będącemu posłem do Wysokiego Sejmu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi etc. o występku obrazy czci z §§. 487, 488, 491 k. k. popełniony pismem drukowanym: „Obrona Ludu“ z dnia 9. kwietnia 1904 Nr. 15 w Krakowie wychodzącym, a to artykułem tegoż pisma na stronie jego 10° umieszczonym pod tytułem: „Poseł ludowy, Wilk, złodziejem“.

Egzemplarz ten „Obrony ludu“ zalega w dołączonych tu pod 1/1 aktach w skardze pod nd: 1. liczba kart 1. 2. 3.

O łaskawe wydanie tegoż Posła Sejmowego Wielebnego księdza Szpondra tutejszemu c. k. Sądowi krajowemu karnemu w niniejszej sprawie upraszał podpisany c. k. Sąd krajowy karny Wysokiego Sejmu krajowego swem uprzejmem pismem z dnia 30. maja 1904 Pr. VIII 48/4 8, na którą to prośbę Wysoki Wydział krajowy swem pismem z dnia 6. czerwca 1905. L. w. 55.409 raczył wyjaśnić, że ówczesna Sesa Sejmowa została zamknięta, w obec czego pozwolenie na karno-sądowe ściganie Posła na Sejm krajowy nie było wymaganem.

Wobec tego prowadzono tu przeciw Wielebnemu księdzu Szpondrowi w pomienionej sprawie karnej postępowanie karne, = a gdy w toku tegoż skarżyciel prywatny p. Andrzej Wilk w dniu 20. lipca 1904 przypozwał w tej sprawie jako współ-oskarżonego Posła do Rady Państwa P. Dr. Michała Danielaka, zwrócił się podpisany c. k. Sąd krajowy karny z prośbą do Izby posłów Rady Państwa w Wiedniu o zezwolenie na sądowo-karne ściganie tegoż Posła do Rady Państwa P. Dra Michała Danielaka.

W dniu 5. lipca 1905 nadeszło tu doład pod nd: 31: liczba karty 46 w tych aktach złożone pismo Prezydium Izby Posłów z dnia 4. lipca 1905 Nr. 12441 powiadamiające tutejszy c. k. Sąd krajowy karny, że Izba Posłów dała swe zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. Dra Michała Danielaka w tejże sprawie karnej.

Za śladem uchwały tut. sąd. Izby Radnej pod nd: 35 liczba karty 49, 50, 51, tutaj w aktach złożonej z dnia 15. lipca 1904 Pr. VIII 58/4 35, odmówiono wnioskowi skarżyciela prywatnego P. Andrzeja Wilka o wdrożenie postępowania karno-sądowego w niniejszej sprawie.

Ponieważ zaś następnie P. Andrzej Wilk podaniem pod nd: 36 liczba karty 52 w tych aktach ułożonem, złożył oświadczenie, że odstępując od spóźnionego oskarżenia przeciw P. Drowi Michałowi Danielakowi, ob staje przy swej skardze przeciw Po-

słowi Sejmowemu Wielebnemu księdzu Andrzejowi Szpondrowi, — i ponieważ obecnie Sesa Wysokiego Sejmu jest tylko odroczo-ną i do dalszego postępowania karno-sądowego przeciw Wielebnemu ks. Andrzejowi Szpondrowi jako Posłowi Sejmowemu, potrzebnem jest zezwolenie Wysokiego Sejmu krajowego, — przeto podpisany c. k. Sąd krajowy karny, jako w tej sprawie karnej prywatnej właściwy, uprasza uprzejmie przy dołączeniu całych akt tej sprawy:

Wysoki Sejm Krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi etc. raczy łaskawie zezwolić w sprawie niniejszej na sądowe ściganie Posła Sejmowego Wielebnego księdza Andrzeja Szpondra.

C. k. Sąd krajowy karny, Oddział VIII.

Kraków, dnia 20. sierpnia 1905.

Pod względem formalnym wnoszę odstąpienie tego pisma komisji prawniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Proszę p. Sekretarza o odczytanie trzeciego pisma.

Sekretarz p. Urbański (*czyta*).

Do

Wysokiego Sejmu krajowego dla Królestw Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem we Lwowie.

Dnia 24. lutego 1905 r. odbywały się w Brzeżanach w sali Rady powiatowej wybory delegatów Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.

Podczas tego zebrania miał Kazimierz Czermiński właściciel dóbr z Lipnicy górnej przemowę, która wszystkich obecnych na sali tak dalece oburzyła, iż dały się słyszeć głosy „wyrzucić go za drzwi“ skierowane do Kazimierza Czermińskiego.

Kiedy Kazimierz Czermiński na ten krzyk się odwrócił, wszyscy umilkli, a wykrzykiwał wtedy tylko, jak on sam widział obecny wtenczas na sali poseł na Sejm krajowy Dr. Stanisław Schätzel, który stał w odległości może pięciu kroków za Czermińskim na sali.

W toku przeprowadzonych na doniesienie Kazimierza Czermińskiego, dochodzeń przeciw Dr. Stanisławowi Schätzelowi o znie-

wagę z tego powodu, Kazimierz Czermiński w zupełności obstawał przytem, że w powyższy sposób został przez Dra Stanisława Schätzla znieważony, żądał ukarania jego za to przez Sąd.

Z przesłuchanych w toku dochodzeń świadków, żaden nie stwierdził, żeby właśnie poseł Dr. Stanisław Schätzel wypowiedział zarzucone jemu słowa uwłaczające czci Czermińskiego, chociaż wtenczas rzeczywiście w ten sposób przeciw Czermińskiemu wykrykiwano.

Z uwagi, że zajście miało miejsce na zebraniu publicznem, a Kazimierz Czermiński przesłuchiwany w tej mierze, jako świadek zeznał stanowczo, że widział, jak Dr. Stanisław Schätzel te słowa wypowiadał, jest tutejszy Sąd zniewolony upraszać Wysoki Sejm przy sposobności zebrania się najbliższego posiedzenia sejmowego o udzielenie zezwolenia na karnosądowe ściganie posła na Sejm krajowy Dr. Stanisława Schätzla o przekroczenie przeciw bezpieczeństwu czci przewidziane w §. 496 ust. kar., a popełnione na osobie Kazimierza Czermińskiego.

Dotyczące niniejszej sprawy akta dochodzeń u 506/5 załącza się pod 1/1.

C. k. Sąd powiatowy w Brzeżanach oddział IV. dnia 16. marca 1905.

Pod względem formalnym wnoszę na odstąpienie tego pisma komisji prawniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Proszę p. sekretarza o odczytanie pisma czwartego.

Sekretarz p. Urbański (*czyta*):

Do

Wysokiego Prezydium Wydziału krajowego we Lwowie.

W sprawie karnej przeciw adwokatowi Dr. Ferdynandowi Maissowi, posłowi do Sejmu z Bochni, oraz przeciwko teoż koncypientowi Dr. Władysławowi Kiernikowi, o przekroczenie obrazy czci z §§. 487, 488 i 491 u. k. popełnionej na osobie c. k. radcy Sądu krajowego Józefa Barona w Bochni — uprasza się na podstawie ustawy z dnia 3. października 1861 Nr. 9. Do pp. Wysokiego Prezydium Wydziału krajowego o wyjednanie u Wysokiego Sejmu zezwolenia na ści-

ganie posła do Sejmu Dr. Ferdynanda Maissa w Bochni.

Akta sprawy, które są jeszcze niezbędnie potrzebne, przesłane zostaną dodatkowo za kilka dni.

C. k. Sąd powiatowy karny

Oddział IV.

Kraków dnia 22. lipca 1905.

Pod względem formalnym wnoszę na odstąpienie tego pisma komisji prawniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu?

P. Maiss. Proszę o głos.

Marszałek. Głos ma p. Maiss.

P. Maiss. Wysoki Sejmie! Sąd powiatowy krakowski wniósł pismo, z żądaniem o wydanie mnie, z powodu obrazy czci, radcy sądowego Józefa Barona w Bochni. Sprawa to osobiście dla mnie bardzo przykra, albowiem przez całe życie starałem się w ten sposób postępować, ażeby nikomu w drogę nie wchodzić. Niestety i z tego znowu wypadku jest świeże doświadczenie, że na złość ludzką leku nie ma.

Ponieważ regulamin tej Wys. Izby nie dozwala wchodzić w pierwszym czytaniu w meritum sprawy, przeto ja zastrzegam sobie głos przy przedłożeniu sprawozdania ze strony komisji. W każdym razie jednak ośmielałem się zwrócić do szan. komisji prawniczej z prośbą, ażeby tę sprawę moją jak najspieszniej zechciała wziąć pod obrady, ażeby mnie z całą stanowczością zechciała wydać, ażeby przez przeprowadzenie ścisłego dowodu prawdy, był w stanie skonstatować i napiętnować niewłaściwy postępek p. radcy Barona, ubliżający tak stanowi sędziowskiemu, jak stanowi adwokackiemu.

Marszałek. Nikt więcej pod względem formalnym nie żąda głosu? (*Nikt*). Rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek odesłania pisma sądowego do komisji prawniczej, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Zgłoszony został wniosek nagły, który odczytam. Opiewa on (*czyta*):

Wniosek nagły.

W uznaniu głębokiej wdzięczności dla Najjaśniejszego Pana z powodu nowej Jego łaski, jaką jest przyjęcie Zamku królewskiego w Krakowie na rezydencję cesarską, przeznaczenie części tegoż na przechowanie pamiątek narodowych i dzieł sztuki, oraz hoj-

na ofiara na restauracyę Zamku wnosimy:

Sejm wysłał do Najjaśniejszego Pana deputacyę dziękczynną na podstawie propozycyi JE. Marszałka krajowego w myśl §. 86. regulaminu.

Pod względem formalnym wnosimy postępowanie nagłe z pominięciem pierwszego i następnych czytań (§. 46.) upraszając Marszałka, ażeby przedłożył propozycyę na jednym z najbliższych posiedzeń.

Stanisław Tarnowski
wnioskodawca.

Rayski, Rutowski, Bednarski, Maiss, Witołowski, Jahl, Małachowski, Bojko, Stapiński, Agopowicz, Głabiński, Tomaszewski, Wiktor, Czaykowski, Huza, Maryewski, Schätzel, Miecz, Urbański, Abrahamowicz, Piniński, Bobrzyński, Stadnicki, Bilczewski, Władysław Czaykowski, Brykczyński, Onyszkiewicz, Laskowski, Wereszczyński, Pilat, Szajer, Michalski, Szponder, Starzyński, Potoczek, Zaleski, Jędrzejowicz, Męciński, Götz, Kazimierz Badeń, Gorayski, Kozłowski, Jan Urbański, Zagórski, Sękowski, L. Cieński, Buynowski, Trzeciecki, Bał, Brunicki, Jan Szeptycki, Borkowski, Vivien, Cielecki, Krzysztofowicz, Tyszkiewicz, Moysa, Sala, Pawlikowski, Schnell, Torosiewicz, Roman Potocki, Wodzicki, St. Jędrzejowicz, Leo, Górski, Kraiński, Dąbski, Jaworski, Hupka, Z. Tarnowski, Mars, Struszkiewicz, Niezabitowski.

Celem uzasadnienia nagłości ma głos JE. p. hr. Stanisław Tarnowski.

JE. p. Stan. Tarnowski. Motywować — zdaje mi się — nie potrzebuje, a sądzę, że wystarczy mi teraz prosić p. Marszałka, ażeby zechciał poprostu korzystać z prawa, które mu w myśl regulaminu przysługuje, i zechciał sprawę tę postawić na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Marszałek. Czy żąda jeszcze kto głosu w sprawie nagłości?

P. Oleśnicki. Proszu o hołoso.

Marszałek. P. Oleśnicki ma głos.

P. Oleśnicki. Wysoka Pałato! Wniesienie nahlacze p. Tarnowskoho prynewołył nas ruskych posliw do złożenia ślidujeczoji zajawy, kotroju chotilybyśmo zaznaczyły nasze stanowyszczce w tij sprawie (czyta):

Ustup pyśma cisarskoho z 30. maja 1905 w kotrim skazano, szczo urządzenie rezydencyji cisarskoji na Wawelu jest spowne-

niem bażania kraju, opyrajēs oczywlydno na chybných informacyjach i my zi stanowyska ruskoho narodu w Hałyczyni, stanowlaczoho połowynu nasełenia seho kraju, musymo protywstawyły jemu zowsim widmionyj. stan ryczy.

Ruskij narid ne mawby niczoho protyw urządzeniu rezydencyji Cisara Awstryji na zemly polskij i w dawnij polskij stołcy — nakołyb z faktom tym ne łuczyls konsekwencyji polityczni dotykajuczci takōz schidno Hałyczyni, odze zemli spokonwiczno ruskoci, na kotrij ruskij narid chce i maje prawo takōz buty hospodarem.

Kołyż do faktu seho weś zahał polskij jawno i hołoso prywjazuje dełekosiahli polityczni konsekwencyji widnosiaczi sia do ciłoji, odze i schidnoji Hałyczyni, koły dobaczaje w nim oficjalne uznanie pretensij polskych do ciłoho kraju i waźnyj krok do zdijstnienia ideału polskych politykiw, wyłuczenia naszoho kraju z doteperisnoji jeho prawno-dorżawnoji zwiazy z Awstrijeju i ciłkowsy piddanie jeho pid polsku uprawu, koły w kincy zdijstnienie seho polskoho bażania dowerszytyś maje pry uczasty znacznych fondiw krajowych, odze i ruskoho narodu — my ruski posły, jako reprezentanty naroda, kotrij pamiataje dobre swoju 500-litnu sudbu pid panowaniem polskym i baczyt' i czuje swoje zanedowolenie pid polskym režimom w suczasnij Awstryji, stojaczy na osnowi istorycznoho faktu, szczo schidna czast' Hałyczyni perejszła kołyś pid Polsceu dorohoju zaboru a pry perszim podili Polsceu distałaś pid panowanie Awstryji jako didyctwo korony uhorskoji, odze na zowsim okremim tytuli, jak zemli polski stanowlaczi nyni Hałyczynu zachidnu i do nyni tworyt' okremu ciłist' nacionalnu, — zasterihajemoś peredwsim protyw nadawaniu faktowy widbudowy zamku wawelskoho powyssze zhadanoho prawno-politycznoho charakteru i znaczenia, — protestujemo protyw sankcionowaniu tym faktom pretensyji polskoho narodu do schidnoji Hałyczyni, jak takōz protyw użytii na cił widbudowy ruskoho hrosza podatkowoho i oświdczajemo, szczo wsiaki zajawy i demonstracyji, wychodiaczi w tij sprawie z seji pałaty, ne możut' maty charakteru zajaw Sojmu Hałyczkoho, a łysze chyba posliw odnoji narodnocy.

Marszałek. Czy żąda jeszcze kto głosu. (Nikt). Kto przyjmuje nagłość odczytanego wniosku, zechce powstać. (Większość). Nagłość uchwalona.

Czy żąda kto głosu co do meritum rzeczy. (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, podam wniosek do głosowania. (Czyta):

„Pod względem formalnym upraszają wnioskodawcy wezwać Marszałka, ażeby prozycyę, co do wyboru deputacyi postawił na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Kto ten wniosek przyjmuje, zechce powstać. (*Większość*). Jest uchwalony.

Przystępujemy do porządku dziennego:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności urzędowych za czas od 1. maja 1904 do końca czerwca 1905 (*All. 338*).

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Wereszczyński**. Wydział krajowy wnosi: Wys. Sejm raczy odesłać sprawozdanie z czynności Biura prezydyjalnego do komisji budżetowej;

sprawozdanie z czynności Dep. I. do komisji gminnej i szkolnej;

sprawozdanie z czynności Dep. II. do komisji budżetowej;

sprawozdanie z czynności Dep. III. do komisji gospodarstwa krajowego;

sprawozdanie z czynności Dep. IV. do komisji drogowej i kolejowej;

sprawozdanie z czynności Dep. V. do komisji sanitarnej;

sprawozdanie z czynności Dep. VI. do komisji prawniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia Król. Zamku na Wawelu. (*All. 339*)

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. **Wereszczyński**: Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy odesłać to sprawozdanie oraz sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany przepisów o dyetach i kosztach podróży urzędników Wydziału krajowego i Zakładów krajowych (*Alg. 340*) i sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie kosztu druków sejmowych (*Alleg. 341*) do komisji budżetowej.

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie

żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Wydziału krajowego (*Alleg. 342*.)

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. **Wereszczyński**. Wydział krajowy wnosi:

Wys. Sejm raczy odesłać Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie budowy skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie biur Wydziału krajowego, oraz sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego dla ogniotrwałego krycia dachów, zmiany ustaw budowniczych i ustawy o Reprezentacji powiatowej i w przedmiocie ustawy o polityce ogniowej do komisji administracyjnej. (*Alleg. 343*.)

Marszałek: Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczenia gmin Borysław i Tustanowice powiatu drohobyckiego do kategorii gmin objętych ustawą krajową z dnia 3. lipca 1896 (*Alleg. 344*.)

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. **Wereszczyński**. Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczenia gmin Borysław i Tustanowice powiatu drohobyckiego do kategorii gmin objętych ustawą krajową z dnia 3. lipca 1896; sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Brzeżanach na zobowiązanie się imieniem powiatu do pokrywania niedoborów kolei lokalnej Lwów-Podhajce (*Alleg. 345*.); sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Przemyślanach na zobowiązanie się imieniem powiatu do pokrywania niedoborów kolei lokalnej Lwów-Podhajce (*Alleg. 346*.); sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwo-

lenia Reprezentacji powiatowej w Podhajcach na zobowiązanie się imieniem powiatu do pokrywania niedoborów kolei lokalnej Lwów-Podhajce (*Alleg. 347.*);

sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia przysiółka Gody ze związku gminy Kamionki małe i utworzenia z tego przysiółka tudzież z rozparcelowanej części posiadłości tabularnej Kamionki małe, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Gody (*Alleg. 348.*);

wreszcie sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 30.000 koron na pokrycie połowy kosztów rozszerzenia budynku szpitala powszechnego w Husiatynie. (*Alleg. 349.*) odesłać do komisji gminnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie. (*Alleg. 350.*)

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński. Wydział krajowy wnosi:

Wys. Sejm raczy sprawozdanie to odesłać do komisji bankowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu. (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o kraj. funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. stycznia 1904 do 30. czerwca 1905 (*Alleg. 351.*)

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński. Wydział krajowy wnosi:

Wys. Sejm raczy sprawozdanie to odesłać do komisji administracyjnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, ze-

chce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1903. (*Alleg. 352.*)

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński. Wydział krajowy wnosi:

Wys. Sejm raczy sprawozdanie to odesłać do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego w roku szkolnym 1903/4. (*Alleg. 353.*)

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński. Wydział krajowy wnosi:

Wys. Sejm raczy sprawozdanie to odesłać do komisji szkolnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt.*) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość.*) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie wyznaczenia wynagrodzenia dla członków Rady szkolnej wymienionych w art. IV. l. 4—7 ustawy z dnia 15. lutego 1905 Nr. 39 dz. u. kr. (*Alleg. 354.*)

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński. Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie wyznaczenia wynagrodzenia dla członków Rady szkolnej krajowej wymienionych w art. IV. l. 4—7 ustawy z dnia 15 lutego 1905 Nr. 39 dz. u. kr. oraz sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gmin o uwolnienie, względnie

obniżenie lub odpisanie zaległych prestacyj nauczycielskich odesłać do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji czynnych, byłych i emerytowanych nauczycieli i nauczycielek, jakoteż wdów i sierot po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznanie względnie podwyższenie emerytury, pensji wdowiej, daru z łaski itp. (*All. 356*).

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński. Wydział krajowy wnosi:

Wys. Sejm raczy sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie petycji czynnych, byłych i emerytowanych nauczycieli i nauczycielek, jakoteż wdów i sierot po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznanie względnie podwyższenie emerytury, pensji wdowiej, daru z łaski itp. oraz sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie przeznaczenia funduszu śp. Xawerego Polanowskiego na rzecz szkoły ludowej w Równi (*All. 357*) odesłać do komisji szkolnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1906. (*All. 358*).

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego poseł Jahl ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Jahl. Wydział krajowy wnosi:

Wys. Sejm raczy sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie krajowym, oraz pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszy krajowych za rok 1904. (*All. 359*) odesłać do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następują pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego. (*All. 360*)

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Jahl ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Jahl. Wnoszę na odesłanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego, oraz sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia ulg podatkowych dla zakładów przemysłowych (*All. 361*) do komisji przemysłowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górnich.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Jahl ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Jahl. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji górniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Jahl ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Jahl. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji selnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Jahl ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Jahl. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych, gorzelnii i folwarku w Dublinach, tudzież o krajowych stacjach doświadczalnych, chemiczno-rolniczej w Dublinach i botaniczno-rolniczej we Lwowie za rok 1904/5.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Pilat ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pilat. Wnoszę na odesłanie następujących sprawozdań (*czyta*):

Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych, gorzelnii i folwarku w Dublinach, tudzież o krajowych stacjach doświadczalnych, chemiczno-rolniczej w Dublinach i botaniczno-rolniczej we Lwowie za rok 1904/5. (*Aleg. 365*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok 1904/5. (*Aleg. 366*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych w Bereżnicy, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach i Suchodole tudzież o założeniu niższej szkoły rolniczej w Miłocinie. (*Aleg. 367*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie za rok 1904/5. (*Aleg. 368*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach i o popieraniu sadownictwa w kraju. (*Aleg. 369*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok 1904/5. (*Aleg. 370*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego o działalności nauczycieli wędrownych rolnictwa i sadownictwa. (*Aleg. 371*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia chowu koni. (*Al. 372*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1904. (*Aleg. 373*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju. (*Aleg. 374*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego o subwencyonowaniu z funduszu krajowego exportowej targowicy miejskiej na bydło i nierogaciznę w mieście Krakowie. (*Aleg. 375*).

Sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie — do komisji gospodarstwa krajowego. (*Aleg. 376*).

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o czynnościach w sprawie wprowadzenia w życie ustawy o włościach rentowych tudzież z uzasadnieniem preliminowanych wydatków na akcję tworzenia włości rentowych.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Pilat ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pilat. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji dla reform agrarnych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek i nad innymi Spółkami rolniczymi. (*Aleg. 378*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Pilat ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pilat.

Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji bankowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o parcelacji i środkach celem pokierowania parcelacją zgodnie z wymogami interesów publicznych. (*Aleg. 379*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Pilat ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. **Pilat**. Wnoszą na odesłanie tego sprawozdania do komisji dla reform agrarnych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym (*Al. 380.*)

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł **Pilat** ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. **Pilat**. Wnoszę na odesłanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym oraz sprawozdania Wydziału krajowego o zmianach w statucie Banku krajowego (*Al. 381.*) do komisji bankowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o melioracjach.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat**. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o regulacji rzek kanałowych. (*Al. 383.*)

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat**. Wnoszę na odesłanie sprawozdania Wydziału krajowego o regulacji rzek kanałowych, oraz sprawozdania Wydziału krajowego o budowie dróg wodnych, (*Al. 384.*) do komisji wodnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do

głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o kraj. kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie. (*Al. 385.*)

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat**. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zmianie § 47. kraj. ustawy wodnej. (*Al. 386.*)

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat**. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji wodnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o udzielaniu pożyczek bezprocentowych na osuszenie i drenowanie gruntów. (*Al. 387.*)

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat**. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie operacji agrarnych. (*Al. 388.*)

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Pilat**. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisy dla reform agrarnych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy za czas od 1. stycznia 1904 do końca czerwca 1905. (*Al. 389*.)

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Dąbski** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Dąbski**. Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji administracyjnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Kto żąda głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie po większenia etatu Oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego. (*Aleg. 390*).

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. **Dąbski** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Dąbski**. Wnoszę na odesłanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu Oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego, oraz sprawozdania Wydziału krajowego o powiększeniu etatu krajowego biura kolejowego o trzy posady techniczne. (*Aleg. 391*) — do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie poparcia budowy kolei lokalnej **Złoczów-Sasów**. (*Aleg. 392*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Dąbski** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Dąbski**.

Wnoszę, żeby to sprawozdanie odesłano do komisji kolejowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §. 11. i §. 15. ustawy rządzącej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych, tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych. (*Aleg. 393*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz**.

Wnoszę, żeby to sprawozdanie odesłano do komisji sanitarnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem noweli do ustawy z dnia 4. listopada 1891 roku Nr. 80. Dz. u. kr. rządzącej stosunki zdrowisk i uzdrowisk w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Księstwem Krakowskiem. (*Aleg. 394*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz** ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz**.

Wnoszę, żeby to sprawozdanie odesłano do komisji administracyjnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z usprawiedliwieniem kredytu nadzwyczajnego w sumie 5.000 koron wstawionego do Rubryki XVII pozycy 97 preliminarza budżetu krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1906 tytułem podwyższonego ryczałtu dla szpitala św. Zofii we Lwowie za leczenie i utrzymanie dzieci odsyłanych ze szpitala lwowskiego. (*Aleg. 395*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz.

Wnoszę, żeby to sprawozdanie odesłano do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o postępie budowy nowych pawilonów i przeobrażeń w krajowym Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie. (*Aleg. 396*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz.

Wnoszę, żeby to sprawozdanie odesłano do komisji sanitarnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie projektu budowy suszni i rozszerzenia pralni przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie. (*Aleg. 397*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz.

Wnoszę na odesłanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie projektu budowy suszarni i rozszerzenia pralni przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie, oraz sprawozdanie Wydz. kraj. w przedmiocie udzielenia Wydziałowi Rady powiatowej w Sokalu subwencji na rozszerzenie domu przytułku dla starców i kalek w Sokalu (*Aleg. 398*) — do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta, przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie zezwolenia na rozszerzenie budynku szpitala powszechnego w Husiatynie. (*Aleg. 399*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz.

Wnoszę, żeby to sprawozdanie odesłano do komisji sanitarnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego dotyczące się wprowadzenia w życie ustawy z dnia 2. lutego 1905 Dz. u. kr. Nr. 26 o krajowym funduszu sierocym. (*Aleg. 400*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Gładziuk ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Gładziuk.

Wnoszę, żeby to sprawozdanie odesłano do komisji administracyjnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Bodzów wraz z obszarem dworskim z okręgu sądu powiatowego w Skawinie a przyłączenia do okręgu sądowego w Podgórzu. (*Aleg. 401*).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Gładziuk ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Gładziuk.

Wnoszę na odesłanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Bodzów wraz z obszarem dworskim z okręgu sądu powiatowego w Skawinie a przyłączenia do okręgu sądowego w Podgórzu,

sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie przeniesienia gminy i obszaru dworskiego „Bonarówka“ i „Wysoka“ z okręgu ich dotychczasowych Reprezentacji powiatowych do okręgu Reprezentacji powiatowej w Rzeszowie, (*Allg. 402*.)

sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przeniesienia gminy Chocimierz wraz z obszarem dworskim z okręgu Re-

prezentacji powiatowej w Horodence do okręgu Reprezentacji powiatowej w Tłumaczu, a gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna wraz z obszarami dworskimi z okręgu Reprezentacji powiatowej w Dobromilu do okręgu Reprezentacji powiatowej w Sanoku, (Aleg. 493),

sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Dąbie powiatu pilzneńskiego o wyłączenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Pilźnie, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Radomyślu powiatu Mieleckiego (Aleg. 404),

tudzież sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia gmin Wierzbowczyk i Orzechowczyk wraz z obszarami dworskimi z okręgu Sądu w Założcach, a przydzielania do okręgu utworzyć się mającego sądu powiatowego w Podkamieniu, powiatu brodzkiego (Aleg. 405) — do komisji prawniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość) Jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowym galicyjskiego funduszu propinacyjnego za r. 1904, tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na r. 1906. (Aleg. 406).

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Gładziuk ma głos.

Członek Wydziału krajowego p. Gładziuk.

Wnoszę na odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej, przyczem ośmielam się Wysoką Izbę zawiadomić, że przedłożony przez c. k. Dykcyję gal. funduszu propinacyjnego odezwą z 27. maja 1905 L. 1804/D. f. p. spis okręgów dzierżawnych i dzierżawców prawa propinacji, oraz wykaz uzyskanych za te dzierżawy czynszów według stanu z końcem kwietnia 1905 r. — jest złożony w kancelaryi Sejmowej do przeglądu.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość) Jest przyjęty.

Jest jeszcze jeden wniosek nagły p. Bednarskiego.

Proszę P. sekretarza o odczytanie tego wniosku.

Sekretarz p. Urbański (czyta):

Wniosek nagły.

Na dniu 8. lipca br. powstał w gminie Harkłowy powiatu nowotarskiego pożar z nieświadomej dotąd przyczyny, który przy silnym wietrze szerzył się tak gwałtownie, że w przeciągu niespełna dwóch godzin większą część tej wioski obrócił w perzynę. Spaliła się szkoła i 60 zabudowań mieszkalnych i gospodarczych wraz z nagromadzonemi dotąd plonami, narzędziami rolniczemi, gospodarstwiemi i przyodziejewą a nawet gotówką. Ludność zajęta podówczas robotami polnemi z dala od domów nie zdołała na czas zdążyć, by przynajmniej najpotrzebniejsze rzeczy wyratować, to też pastwą płomieni padło także kilka sztuk z żywego inwentarza. Ubezpieczonych budynków na niskie kwoty było zaledwie trzy — to też szkoda wyrządzona pożarem wynosi setki tysięcy koron, co tem dotkliwiej ludność odczuwa, że w ostatnich latach była nawiedzana wioska ta klęskami elementarnemi, jak gradobiciem, wylewami Dunajca, to znów klęską posuchy. Pogorzelnicy zdołali dotąd wystawić zaledwie prowizoryczne szopy na przechowanie zbiorów i inwentarza, nie mają jednak środków na zabezpieczenie dla siebie schronienia przed nadchodzącą zimą.

Podpisani przeto wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla pogorzelników gminy Harkłowy powiatu nowotarskiego, wyznacza się z funduszu krajowego zapomogę w kwocie 30.000 koron.

We Lwowie 10. października 1905.

Bednarski w. r.

Wnioskodawca.

Huza, Maryewski, Maiss, Tomaszewski, Meruzowicz, L. Wiśniewski, Buynowski, Gluziński, Rutowski, Vayhinger, Michalski, Rayski, Małachowski, Wilczkiewicz, Zardecki, Wurst.

Marszałek. Dla uzasadnienia nagłości ma głos p. Bednarski.

P. Bednarski. Wysoki Sejmie!

Wioska Harkłowa, powiatu nowotarskiego, dziwnem zrzędzeniem losu od lat pięciu rokrocznie nawiedzana bywa klęskami elementarnemi. Szereg ich rozpoczyna gradobicie, następnie w dwóch po sobie następujących latach powódź. Rok ubiegły, 1904,

zaznaczył się również klęską dla wsi tej, jak i dla całego Podhala. Był to bowiem rok ogólnej posuchy. Ludność nie zdołała jeszcze ochłonać z poniesionych poprzednio klęsk, gdy w roku bieżącym spotkała je nowa, najstraszniejsza ze wszystkich.

Na dniu 8. lipca b. r. powstał z niewyśledzonej dotąd przyczyny pożar, który w ciągu niespełna dwóch godzin obrócił w perzynę większą część wioski. Spaliła się szkoła i przeszło 60 zabudowań gospodarskich i tyleż domów mieszkalnych wraz ze wszystkimi zbiorami, plonami, zasobami, odzieżą, a nawet gotówką.

O ratunku z powodu silnego wiatru i gęstych zabudowań nie było nawet mowy, tembardziej, że ludność znajdowała się podczas pożaru zdala od wsi, zajęta robotami polnemi. Szkoda, jaką mieszkańcy ponieśli, wynosi przeszło 150.000 K.

Dotąd zdołali zaledwie sklecić prowizoryczne szałas na pomieszczenie inwentarza i zbiorów; sami jednakowoż nie mają środków do wybudowania sobie schronienia przed zimą.

Z tej przyczyny uważam sprawę tę za nagłą i polecam wniosek mój względem Wysockiej Izby.

Pod względem formalnym proszę o odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Marszałek. Podam najpierw pod głosowanie nagłość wniosku. Kto uznaje nagłość wniosku p. Bednarskiego, zechce rękę podnieść. (*Dostateczna ilość*). Nagłość jest uznana.

Pan wnioskodawca wniósł o odesłanie swego wniosku do komisji budżetowej. Czy żąda kto głosu? (*Nikt*). Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (*Większość*). Jest przyjęty.

Po wyczerpaniu porządku dziennego udzielam głosu p. Stapińskiemu.

P. Stapiński. Wysoka Izbo. Chciałbym prosić najuprzejmiej J.F. Marszałka, ażeby był łaskaw referat komisji administracyjnej z daty 28. października 1904 posła Garapicha, dotyczący sprawy reformy wyborczej, postawić na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, a to z tego względu, że mam mocne przekonanie, że Wysoka Izba, chociażby tylko ze względu na ostatnie wypadki, chciałaby może zreformować opinię komisji administracyjnej. Komisja administracyjna załatwiła się krótko: przeszła nad tą sprawą do porządku dziennego.

Mam przekonanie, że Wysoka Izba nie przejdzie do porządku dziennego i dlatego

proszę Ekselencję o postawienie tej sprawy na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

P. Oleśnicki. Proszu o hołos.

Marszałek. Głos ma p. Oleśnicki.

P. Oleśnicki. Imieniem moich towarzyszy przyłączaju się do proszenia p. Stapińskiego i proszu J.F. Marszałka, szczyoby sprawozdanie komisji administracyjnoji w sprawie reformy wyborczoji na odnym z najbliższych zasidań Sojmu zwoływ postawyty a se z toji przyczyny, szczyo ciła ludnist', kotru my tutka reprezentujemy, uważaje sprawu reformy wyborczoji jako najważniejszu sprawu z ciłoji sesyji, jako sprawu najaktualniejszu i dlatego proszenie p. Stapińskiego zowsim jest uzasadnenede.

Marszałek. Jestem w tem miłem położeniu, że mogę potwierdzająco odpowiedzieć na zapytanie p. Stapińskiego, a mianowicie, że w każdym razie w ciągu miesiąca bieżącego sprawa ta na porządku dziennym się znajdzie. Mogę to tem snadniej uczynić, że p. Stapiński nie żąda odemnie oświadczenia, że to zrobię z tych motywów, jakie on naprowadził. Więc w oczekiwaniu, że pan poseł motywów odemnie nie żąda, sprawę tę umieszczę na porządku dziennym w ciągu miesiąca bieżącego.

Następne posiedzenie odbędzie się jutro we środę, o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym (*czyta*):

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zaprowadzenia opłat szynkarskich i podwyższenia krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Sprawozdawca poseł Jahl.

2. Pierwsze czytanie wniosku p. Szajera w sprawie powoływania rezerwistów do ćwiczeń wojskowych.

3. Pierwsze czytanie wniosku p. Szajera w sprawie przymusowej asekuracji od szkód ogniowych.

4. Pierwsze czytanie wniosku p. Szajera o założenie szkoły koszykarskiej w powiecie Strzyżowskim, Rzeszowskim lub Łańcuckim.

5. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Łańcucie na pobór w r. 1905 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

6. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Przemyślanach na pobór w r. 1905 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

7. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie m. Kałusza na pobór opłaty gminnej od czynszów najmu.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

8. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Bukowsko na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

9. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie frysztak (powiat Jasło) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

10. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Gorlic na pobór wyższych opłat gminnych od miodu, wiśniaku, dereniaku i maliniaku.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

11. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie m. Komarna (powiat Rudki) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa miodu i maliniaku.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

12. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Lipnik (powiat Biała) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

13. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Mszana dolna (pow. Limanowa) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

14. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Podwoleczyska (powiat Skalat) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, wiśniaku, maliniaku i pożyźniaku.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

15. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Rozwadów (powiat Tarnobrzeg) na pobór podwyższonych opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

16. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Bór wilkowski powiatu bialskiego na pobór 170% dodatków gminnych do podatków bezpośrednich na pokrycie niedoboru budżetowego w roku 1905, 1906 i 1907.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

17. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Knihinin kolonia na pobór opłaty gminnej od psów.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

18. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Myślenice na pobór opłaty gminnej od psów.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

19. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Żywiec na pobór opłaty gminnej od psów.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

20. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Zator na pobór opłaty gminnej od psów.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

21. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Turce na pobór w r. 1906 wyższych dodatków powiatowych do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

22. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie m. Buczac na pobór opłat gminnych od wina niepodlegającego podatkowi konsumcyjnemu i od miodu.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

23. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej w Kamionce strumikowej koncesji do pobierania opłat mytniczych na drodze powiatowej Zadwórze-Stręptów.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

24. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej w Rudkach koncesji do pobierania opłat mytniczych od mostu powiatowego na jeziorze w Błozwi dolnej.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

25. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Dołhem koncesji do pobierania opłat

mytniczych od przewozu przez rzekę Dniestr w Dołhem.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

26. Wybory uzupełniające do komisji, a mianowicie:

do komisji szkolnej 1 członka (w miejsce rektora Pużyny;

do komisji górniczej 1 członka (w miejsce rektora Syroczyńskiego);

do komisji gminnej 1 członka (w miejsce ś. p. Apolinarego Jaworskiego);

do komisji sanitarnej 1 członka (w miejsce rektora Cybulskiego).

Następne posiedzenie zatem jutro, we środę o godzinie 11. przed południem.

Posiedzenie zamykam.

(Koniec posiedzenia o godzinie 1 popołudniu).
